Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи
Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

_____

_____2020 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

«МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 29 – «Міжнародні відносини»

спеціальність 292 – «Міжнародні економічні відносини»

освітні програми «Міжнародні економічні відносини», «Міжнародний бізнес», «Міжнародні фінанси», «Міжнародна логістика і митна справа»

вид дисципліни обов’язкова

факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2020 / 2021 навчальний рік

2

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
28 серпня 2020 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Олена ДОВГАЛЬ, д-р екон. наук, професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова
ХНУ імені В. Н. Каразіна

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова
Протокол № 1 від 27 серпня 2020 року

Завідувач кафедри

_____ Надія КАЗАКОВА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми "Міжнародні економічні відносини"

Гарант освітньо-професійної програми

_____ Надія КАЗАКОВА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми "Міжнародний бізнес"

Гарант освітньо-професійної програми

_____ Ірина ДЕРІД

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми "Міжнародні фінанси"

Гарант освітньо-професійної програми

_____ Ірина ШКОДІНА

3

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
"Міжнародна логістика і митна справа"

Гарант освітньо-професійної програми

_____ Олена ХАНОВА

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету
міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Протокол № 1 від 27 серпня 2020 року

Голова науково-методичної комісії

_____ Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

ВСТУП

Програма вивчення обов'язкової дисципліни «**Міжнародні економічні відносини**» складена відповідно до освітньо-професійних програм «Міжнародні економічні відносини», «Міжнародний бізнес», «Міжнародна логістика і митна справа» та «Міжнародні фінанси» підготовки бакалавра за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини».

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1.Мета викладання навчальної дисципліни – формування системи спеціальних знань з проблем розвитку та сучасного стану міжнародних економічних відносин (МЕВ) для фундаментальної та спеціальної економічної освіти та для практичної діяльності у сфері національного і світового господарства.

1.2.Основні завдання вивчення дисципліни:

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК4. Здатність продукувати нові ідеї, системно мислити, проявляти креативність, гнучкість, уміння управляти часом;

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, пошуку, оброблення та оцінювання інформації, процесів та явищ з різних джерел з метою виявлення проблем, формулювання висновків (рекомендацій), вироблення рішень на основі логічних аргументів, забезпечення якості виконуваних робіт з урахуванням національних та міжнародних вимог, адаптації та дії в новій ситуації;

ЗК8. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків;

ЗК10. Здатність мотивувати та розробляти ефективну систему організації праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу;

ЗК11. Здатність брати участь у розробці проектів, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, діяти соціально відповідально і свідомо;

ЗК12. Вміння використовувати набуті знання, розуміти предметну область та професію на практиці, бути відкритим до застосування знань з урахуванням конкретних ситуацій;

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК1. Здатність виокремлювати закономірності, характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів;

ФК2. Розуміння базових категорій та новітніх теорій, концепцій, технологій і методів у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку МЕВ;

ФК3. Розуміння сутності й особливостей функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку;

ФК4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм МЕВ на мега-, макро-, мезо-і мікрорівнях;

ФК5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них;

ФК6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі;

ФК7. Здатність застосовувати базові знання, аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин;

ФК8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними;

ФК9. Знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками;

ФК11. Здатність застосовувати базові знання у сфері міжнародних економічних відносин з використанням нормативно-розпорядчих документів, довідкових матеріалів;

ФК14. Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування МЕВ для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України;

ФК15. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

1.3.Кількість кредитів – 10

1.4.Загальна кількість годин – 300

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	**3-й**
Семестр	
5, 6-й	**5, 6-й**
Лекції	
62 год.	36 год. (з них 8 аудиторні, 28 дистанційні)
Практичні, семінарські заняття	
62 год.	-
Самостійна робота	
176 год.	264
Індивідуальні завдання	
у т.ч. курсова робота -30 год.	

1.6. Заплановані результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН5. Демонструвати абстрактне мислення, застосовувати методології дослідження; виявляти, окреслювати та формалізувати проблеми; систематизувати й упорядковувати отриману інформацію; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на процеси та явища у світовому господарстві; формулювати висновки і розробляти рекомендації з метою адаптації до нової ситуації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища;

ПРН6.Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства зурахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків;

ПРН10. Застосовувати набуті знання, розуміти предметну область та професію на практиці, бути відкритим до застосування знань з урахуванням конкретних ситуацій;

ПРН15. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм МЕВ на мега-, макро-, мезо-і мікрорівнях;

ПРН17. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку;

ПРН18. Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків, ілюструвати і презентувати результати оцінювання, підсумовувати та розробляти рекомендації, заходи з адаптації до змін міжнародного середовища;

ПРН19. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку; визначати механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів;

ПРН20. Володіти базовими категоріями, новітніми теоріями, концепціями, технологіями та методами у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, зокрема: міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій;

ПРН24. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування МЕВ для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1
Сутність та форми прояву міжнародних економічних відносин

Тема 1.1. Сутність, принципи та етапи розвитку міжнародних економічних відносин (МЕВ)

Сутність, рівні та ознаки міжнародних економічних відносин. Рівні міжнародних економічних відносин. Міжнародні економічні контакти. Міжнародна економічна взаємодія. Міжнародне економічне співробітництво. Міжнародна економічна інтеграція. Об'єкти й суб'єкти міжнародних економічних відносин. Класифікація міжнародних організацій. Принципи міжнародних економічних відносин. Принципи (основи) міжнародних економічних відносин Організації Об'єднаних Націй (ООН). Етапи розвитку міжнародних економічних відносин (доколоніальний, колоніальний, світова економіка, глобальна економіка). Форми прояву міжнародних економічних відносин. Міжнародна торгівля. Зовнішня торгівля. Міжнародний рух капіталу. Позичковий капітал. Підприємницький капітал. Міжнародна міграція робочої сили. Міжнародна передача технологій. Трансфер технології. Міжнародні валютно-фінансові відносини. Валютна система. Фінансова система. Міжнародна економічна інтеграція. Особливості розвитку форм прояву МЕВ на сучасному етапі.

Тема 1.2. Середовище розвитку міжнародних економічних відносин (МЕВ)

Суть і структура середовища МЕВ. Середовище МЕВ. Внутрішнє середовище МЕВ. Зовнішнє середовище МЕВ. Макросередовище. Мезосередовище. Мікросередовище. Природно-географічне середовище МЕВ. Політико-правове середовище МЕВ. Політичне середовище МЕВ. Правове середовище МЕВ. Законодавча система. Економічне середовище МЕВ. Економічна система. Соціально-культурне середовище МЕВ. Культура. Інфраструктурне середовище МЕВ. Інформаційно-комунікаційні системи в МЕВ. Технологічне середовище МЕВ.

Розділ 2
Світове господарство та міжнародний поділ праці

Тема 2.1. Суть, напрями та фактори розвитку міжнародного поділу праці

Організаційні форми міжнародного поділу праці та передумови його формування. Територіальний поділ праці. Видова структура системи суспільно-територіальної організації праці. Взаємодія географічного поділу праці з міжнародною спеціалізацією, світовою структурою експорту та міжнародними інвестиціями. Світове господарство та світовий ринок. Міжнародний поділ праці (МПП). Політика автаркії (економічна ізоляція). Політика вільної торгівлі. Політика протекціонізму. Взаємозв'язок міжнародного поділу праці, міжнародної спеціалізації та кооперації. Економічна сутність міжнародного поділу праці. Фактори розвитку міжнародного поділу праці. Природно-географічні відмінності. Соціально-економічні умови. Науково-технічний прогрес. Показники, що характеризують рівень участі країни в МПП. Рівень розвитку МПП на прикладі експортно-імпортних операцій. Місце міжнародного регіону в системі зовнішньоекономічних зв'язків окремих країн.

Тема 2.2. Міжнародна спеціалізація та міжнародна кооперація як напрями міжнародного поділу праці

Міжнародна спеціалізація як один з напрямів міжнародного поділу праці. Міжнародна спеціалізація виробництва (МСВ). Міжгалузева спеціалізація виробництва. Внутрішньогалузева спеціалізація виробництва. Предметна спеціалізація. Подетальна спеціалізація. Технологічна спеціалізація. Галузь міжнародної спеціалізації. Коефіцієнт відносної експортної спеціалізації (КВЕС). Міжнародно спеціалізована продукція. Міжнародна кооперація як один з напрямів міжнародного поділу праці. Міжнародна кооперація виробництва (МКВ). Промислове співробітництво. Кооперaційна співпраця на компенсаційній основі. Підряд. Спільне виробництво. Спільні підприємства (СП). Спільні проекти. Сучасні тенденції у міжнародному поділі праці. Концепція нового міжнародного економічного порядку (НМЕП).

Розділ 3
Міжнародна торгівля як провідна форма міжнародних економічних відносин

Тема 3.1. Основні теорії міжнародної торгівлі

Класичні теорії міжнародної торгівлі. Меркантилізм. Класична школа: теорія абсолютних переваг (А. Сміт), теорія порівняльних переваг (Д. Рікардо). Неокласична школа: теорія співвідношення факторів виробництва (Е. Хекшер, Б. Олін), теорія вирівнювання цін на фактори виробництва (П. Самуельсон), парадокс В. Леонтьєва. Альтернативні теорії: теорія конкурентних переваг (М. Портер), теорія ефекту масштабу виробництва (П. Кругман, К. Ланкастер), теорія життєвого циклу продукту (Р. Вернон), теорія технологічного розриву (М. Познер), теорія зростання, що обкрадає (Дж. Бхагваті) та інші.

Тема 3.2. Регулювання міжнародної торгівлі

Система регулювання міжнародної торгівлі: рівні (корпоративний, національний, міждержавний наднаціональний, глобальний) та засоби. Зовнішньоторговельна політика держави. Види зовнішньоторговельної політики (свобода торгівлі, протекціонізм, автаркія). Причини та наслідки протекціонізму. Методи державного регулювання (тарифні, нетарифні). Митний тариф. Складові митно-тарифного регулювання. Мито. Класифікація ставок мита. Нетарифні методи регулювання (кількісні, приховані, фінансові). **Класифікація** засобів **нетарифного** регулювання (квоти, ліцензії, субсидії, добровільні обмеження експорту, демпінг тощо). Напрямки використання нетарифних методів регулювання міжнародної торгівлі. Неекономічні методи регулювання (торгові договори, правові режими). Міжнародні організації, що регулюють міжнародну торгівлю: світова організація торгівлі (СОТ), конференція ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД), Міжнародний торговий центр (ЮНКТАД/СОТ- МТЦ), Міжнародна торгова палата (МТП).

Розділ 4
Сутність, етапи формування та структура світового ринку товарів та послуг

Тема 4.1. Світовий ринок товарів та послуг: сутність та структура

Методологічні підходи до структурування світового ринку товарів та послуг. Сутність та структура світового ринку товарів. Сутність та структура світового ринку послуг. Сучасні тенденції розвитку світових ринків товарів та послуг. Основні фактори зростання міжнародного товарообігу. Особливості розвитку світового ринку товарів. Вплив НТР на товарну структуру міжнародної торгівлі. Стандартизація товарів на світовому ринку. Міжнародні товарні номенклатури. Штрихові коди. Міжнародна асоціація товарної нумерації в Європі EAN International. Регіональна структура (географічний розподіл) міжнародної торгівлі. Структура світового товарообігу за соціально-економічними угрупованнями країн. Головні причини і наслідки збільшення взаємної торгівлі промислово розвинених країн. Роль країн, що розвиваються, в міжнародній торгівлі. Місце «Нових індустріальних країн» (НІК) у світовій торгівлі.

Тема 4.2. Види і форми міжнародної торгівлі на сучасному світовому ринку товарів

Види і форми міжнародної торгівлі товарами (сировинними товарами, напівфабрикатами, готовою промисловою продукцією). Форми міжнародної торгівлі за специфікою регулювання (звичайна, за режимом найбільшого сприяння, преференційна, дискримінаційна), за специфікою взаємодії суб'єктів (традиційна, торгівля за кооперацією, компенсаційна). Методи міжнародної торгівлі: беспосередня торгівля, непряма торгівля. Зустрічна торгівля. Міжнародні тендери. Міжнародні ярмарки і виставки. Міжнародні аукціони. Особливості біржової торгівлі, її еволюція, організація і функції.

Тема 4.3. Особливості конкурентної боротьби на світовому ринку

Монополізація світового ринку товарів та послуг. Діяльність транснаціональних корпорацій (ТНК) і конкурентна боротьба на світовому ринку. Види товарних ринків за ступенем монополізації. Закритий і відкритий сектори світового ринку, їх особливості. Кон'юнктура товарних ринків – сутність, фактори формування і розвитку. Ціна як важливий показник кон'юнктури товарних ринків. Інтернаціональна вартість і світова ціна, її ознаки. Ціноутворюючі фактори. Множинність цін на світовому ринку. Рівні світових цін. Інформаційна система світових цін товарних ринків. Проблеми нееквівалентного обміну. Поняття «умови торгівлі» і його економічний зміст.

РОЗДІЛ 5
МІЖНАРОДНА ВИРОБНИЧА ІНФРАСТРУКТУРА, ЇЇ ПІДСИСТЕМИ

Тема 5.1. Сутність міжнародної виробничої інфраструктури

Поняття та складові міжнародної виробничої інфраструктури. Міжнародні транспортні, страхові, фінансові, розрахункові, юридичні, інформаційні відносини. Фактори розвитку міжнародної виробничої інфраструктури.

Тема 5.2. Підсистеми міжнародної виробничої інфраструктури

Специфіка формування міжнародних транспортних, страхових, фінансових, розрахункових, юридичних, інформаційних послуг та сертифікації продукції. Транспортна система світу. Світова система зв'язку. Соціально-культурна інфраструктура. Інституціональна інфраструктура. Офшорні центри. Ринкова інфраструктура. Проблеми міжнародної стандартизації національних виробничих структур.

РОЗДІЛ 6.
ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ГОСПОДАРСЬКОГО ЖИТТЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Тема 6.1. Сутність та форми інтернаціоналізації господарського життя

Об'єктивні передумови інтернаціоналізації. Сутність та форми інтернаціоналізації господарського життя. Етапи розвитку інтернаціоналізації господарського життя. Формування економічної єдності світу. Роль науково-технічної революції (НТР) в зближенні між собою якісних характеристик сучасного виробництва. Дематеріалізація і інтелектуалізація виробництва, зміна моделі економічного розвитку. Глобалізація економічного розвитку і роль міжнародних економічних відносин у створенні зв'язків національних економік зі світовим господарством і у формуванні елементів глобальної економіки. Форми прояву глобалізації. Глобальний характер сучасних економічних процесів.

Тема 6.2. Поглиблення інтернаціоналізації господарської діяльності в умовах глобальної трансформації

Системоутворюючі фактори в міжнародній економічній системі (НТР та інформаційно-інтелектуальна домінанта, інтернаціоналізація та глобалізація господарської діяльності, ринкові та фінансові інструменти). Вектори сучасної інтернаціоналізації в галузевому та географічному розрізах. Регіональні форми інтернаціоналізації господарської діяльності. Світова економічна рівновага, механізм її регулювання. Рушійні сили і особливості сучасної

економічної глобалізації, її головні форми. Моделі економічного розвитку. Глобалізація проблем економічного розвитку держав світу та напрямки їх розв'язання. Транснаціоналізація світової економіки. Глобальні інвестиційні цикли. Глобальні проблеми сучасності. Міжнародні економічні аспекти вирішення екологічних проблем. Шляхи розв'язання глобальної продовольчої проблеми. Глобальна ресурсно-енергетична проблема. Безпека світової економіки. Координація міжнародної економічної політики.

Розділ 7
Міжнародна міграція робочої сили
Тема 7.1. Сутність міжнародної міграції робочої сили, її причини, види та фактори розвитку

Поняття міжнародної міграції робочої сили, її економічна природа, рушійні сили і етапи розвитку. Масштаби, форми і основні тенденції розвитку сучасних міграційних процесів. Економічні та неекономічні причини міграції. Види міжнародної міграції. Класифікація міграції за основними ознаками: за просторовим характером (внутрішня, зовнішня); за напрямком руху (еміграція, імміграція, реміграція); за законністю перетинання кордонів (легальна, нелегальна); за організаційною ознакою (добровільна, організована, примусова); за часом (остаточна, тимчасова, маятникова).

Тема 7.2. Форми і головні напрями сучасних міграційних потоків

Світовий (міжнародний) ринок праці. Фактори пропозиції. Фактори попиту. Вартість робочої сили. Функції світового ринку праці. Якісний склад світового ринку праці. Кількісні показники світового ринку праці (абсолютні, економічні, результативні, структурні, динаміки, зіставлення). Міграційне сальдо. Напрямки міграційних потоків. Міжнародний ринок спеціалістів високої кваліфікації і проблема «відпливу умів». Роль науково-технічного прогресу в розвитку міграції робочої сили, наукових і інженерно-технічних кадрів. Сучасні центри тяжіння робочої сили. Соціально-економічні наслідки міграції робочої сили для країн-експортерів (позитивні, негативні), для країн-імпортерів (позитивні, негативні).

Розділ 8
Міжнародні валютно-фінансові відносини
Тема 8.1. Сутність валютно-фінансових відносин

Національні та міжнародна валютно-фінансова системи, їх сутність і елементи. Валютні елементи системи. Фінансові елементи системи. Міжнародний ринок валют. Міжнародний кредитний ринок. Ринок цінних паперів. Ринок довгострокових цінних паперів – фондовий ринок. Ринок фінансових дериватів. Сутність та особливості розвитку євроринку. Євровалюта. Світовий ринок золота.

Тема 8.2. Світова валютна система та етапи її розвитку

Валюта. Світова валютна система. Рівні функціонування валютної системи та їх взаємодія. Основні елементи валютної системи. Класифікація видів валют. Валютний курс. Режими валютного курсу. Фактори формування валютного курсу. Конвертованість валюти. Резервна валюта. Валютний ринок. Функції валютного ринку. Основні учасники валютного ринку. Валютні операції. Види валютних операції. Валютне регулювання. Інструменти валютного регулювання. Види валютної політики. Еволюція світової валютної системи. Перехід від золотого стандарту до вільного курсу. Золотий стандарт. Основні ознаки системи золотого стандарту. Основні підетапи золотого стандарту. Золотозливковий стандарт. Золотомонетний стандарт. Паризька, Генуезька, Бреттон-Вудська і Ямайська валютні системи. Основні ознаки сучасної валютної системи. Європейська валютна система.

Тема 8.3. Світовий фінансовий ринок

Суб'єкти міжнародного фінансового ринку. Міжнародні розрахунки. Міжнародні фінансові центри, передумови їх функціонування. Податкові гавані. Офшорні зони. Міжнародні організації з регулювання валютно-кредитних відносин. Світові фінансові центри.

Тема 8.4. Основні складові міжнародної платіжної системи. Платіжний баланс країни

Міжнародні розрахункові відносини. Основні елементи міжнародної розрахункової операції. Форми розрахунку. Платіжний баланс країни. Функції платіжного балансу країни. Типи платіжного балансу країни. Складові платіжного балансу. Структура платіжного балансу. Фактори, що впливають на стан платіжного балансу та його регулювання. Умови рівноваги платіжного балансу країни. Зв'язок платіжного балансу з позицією національної валюти.

Розділ 9
Суть та функції міжнародних кредитних відносин

Тема 9.1. Міжнародні кредитні відносини і рух міжнародного капіталу

Міжнародний кредит, його роль у світовій економіці, функції у сфері зовнішньоекономічних зв'язків. Сутність міжнародних кредитних відносин. Основні види кредитних угод. Умови надання кредитів. Кредитні міжбанківські ставки. Функції міжнародного кредиту. Міжнародний рух капіталу як форма міжнародних економічних відносин. Різновиди формування і розвиток світового ринку позичкових капіталів (СРПК), його функції. Різновид операцій на СРПК. Міжнародна міжбанківська система передачі інформації та здійснення платежів *SWIFT*. Операції сек'ютеризації. Фактори поширення міжнародних кредитних відносин.

Тема 9.2. Форми й інструменти міжнародного кредитування

Класифікація кредитів. Міжнародні кредити за цільовим призначенням: зв'язані кредити (комерційні та інвестиційні) і фінансові кредити; за джерелом: внутрішні, зовнішні (іноземні) та змішані; за суб'єктами: приватні, урядові й кредити міжнародних фінансово-кредитних організацій; за формами кредитування: товарні й валютні. Валютно-фінансові умови операції міжнародного кредиту. Види міжнародних банків. Проблеми зовнішньої заборгованості. Зовнішній борг. Чинники, що зумовлюють виникнення проблем зовнішньої заборгованості. Регіональні зміни у сфері зовнішніх позичань.

Розділ 10
Міжнародна інвестиційна діяльність

Тема 10.1. Сутність, мета та функції міжнародних інвестицій

Поняття та економічна сутність інвестицій. Інвестиції на мікро- та макрорівнях. Ознаки інвестицій. Чинники інвестицій. Функціонально-елементний склад інвестицій: за обсягом і впливом на економіку; за формами власності; за періодом дії; за регіональною ознакою; за характером участі в інвестиційному процесі. Ефект мультиплікатора. Державна іноземна допомога. Міжнародні інвестиції, їх систематизація та особливості. Систематизація міжнародних інвестицій. Ризики міжнародних інвестицій. Види, форми і мотивація руху капіталу. Втеча капіталу. Чистий приплив капіталу. Сутність та складові міжнародного інвестиційного ринку. Інвестиційна діяльність. Інвестиційний ринок. Інвестиційні ресурси. Учасники інвестиційної діяльності. Об'єкти інвестування. Міжнародна інвестиційна діяльність. Міжнародний інвестиційний ринок. Класифікація інвестицій за об'єктами інвестування. Функціональна структура міжнародного інвестиційного ринку. Ринок об'єктів реального інвестування. Ринок інструментів фінансового інвестування. Грошовий ринок. Міжнародна підприємницька інвестиційна діяльність. Міжнародні операції з цінними паперами.

Тема 10.2. Міжнародна підприємницька інвестиційна діяльність

Форми та мотивація міжнародної підприємницької інвестиційної діяльності. Міжнародна підприємницька інвестиційна діяльність та її чинники. Основні форми міжнародної підприємницької інвестиційної діяльності. Прямі іноземні інвестиції (ПІІ). Вплив іноземних інвестицій на економічний розвиток приймаючої країни. Систематизація інвестиційних цінних паперів. Портфельне інвестування в цінні папери. Диверсифікація. Біржовий або фондовий індекс. Цілі, принципи, форми державного регулювання інвестиційної діяльності. Державне регулювання інвестиційної діяльності та його форми. Політика залучення прямих іноземних інвестицій. Вплив ПІІ на економіку країни-одержувача. Політика імпортозаміщення. Політика стимулювання експорту. Політика стимулювання інвестицій. Спеціальні економічні зони та індустріальні парки як механізми залучення інвестицій.

Розділ 11
Міжнародний науково-технологічний обмін

Тема 11.1. Сутність міжнародного науково-технологічного обміну

Сутність міжнародного науково-технологічного обміну (МНТО). Поняття МНТО. Особливості сучасного МНТО. Шляхи передачі технологій на міжнародному ринку технологій. Основні високотехнологічні галузі. Технологічна політика ТНК. Розвиток міжнародної технічної допомоги.

Тема 11.2. Доцільність і форми міжнародної передачі технології

Доцільність і форми міжнародної передачі технології. Передумови участі в МНТО на макро- та мікрорівнях. Економічна доцільність експорту та імпорту технології. Форми міжнародної передачі технології. Моделі технологічного маркетингу. Ліцензійна торгівля. Вартісна оцінка технології на світових ринках. Типи економічного механізму передачі технології. Методи цінових розрахунків при реалізації науково-технічної продукції. Вплив факторів на розмір винагороди за технологію.

Розділ 12
Інтеграційні процеси та їх вплив на систему міжнародних економічних відносин

Тема 12.1. Сутність інтеграційних процесів у світовому господарстві

Сутність, головні передумови й цілі інтеграційних процесів. Економічна інтеграція. Розвиток інтеграційних процесів. Мета та ознаки інтеграційних процесів. Етапи інтеграційного процесу. Зона вільної торгівлі. Митний союз. Загальний ринок. Економічний союз. Валютний союз. Повна економічна та політична інтеграція. Основні форми та рівні сучасної економічної інтеграції.

Тема 12.2. Вплив інтеграційних процесів на систему міжнародних економічних відносин

Ефекти інтеграційних процесів. Статичні та динамічні ефекти інтеграції. Суперечливі наслідки інтеграційного процесу. Класифікація основних характеристик інтеграційних процесів. Основні проблеми регіональної інтеграції. Характеристика основних інтеграційних угруповань. Європейський союз (ЄС). Північноамериканська зона вільної торгівлі (НАФТА). Загальний ринок країн Південної Америки (МЕРКОСУР). Організації Азіатсько-Тихоокеанського економічного співробітництва. Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН). Співдружність незалежних держав (СНД). Латиноамериканська асоціація інтеграції (ЛАІ). Інтеграційні об’єднання Африки. Митний та економічний союз Центральної Африки (ЮДЕАК).

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
Розділ 1. Сутність та форми прояву МЕВ												
Тема 1.1. Сутність, принципи та етапи розвитку МЕВ	8	2	2			4	11	1				10
Тема 1.2. Форми прояву та середовище розвитку МЕВ	12	2	2			8	11	1				10
Разом за розділом 1	**20**	**4**	**4**			**12**	**22**	**2**				**20**
Розділ 2. Світове господарство та МПП												
Тема 2.1. Суть, напрями та фактори розвитку МПП	8	2	2			4	11	1				10
Тема 2.2. Міжнародна спеціалізація та міжнародна кооперація як напрями МПП	12	2	2			8	11	1				10
Разом за розділом 2	**20**	**4**	**4**			**12**	**22**	**2**				**20**
Розділ 3. Міжнародна торгівля як провідна форма міжнародних економічних відносин												
Тема 3.1. Основні теорії міжнародної торгівлі	16	6	6			4	12	2				10
Тема 3.2. Міжнародна торгівля: сутність та показники	8	2	2			4	12	2				10
Тема 3.3. Регулювання міжнародної торгівлі	12	4	4			4	12	2				10
Разом за розділом 3	**36**	**12**	**12**			**12**	**36**	**6**				**30**
Розділ 4. Сутність, етапи формування та структура світового ринку товарів та послуг												
Тема 4.1. Світовий ринок товарів та послуг: сутність та структура	12	4	4			4	12	2				10
Тема 4.2. Види і форми міжнародної торгівлі на сучасному світовому ринку товарів	12	2	2			8	11	1				10
Тема 4.3. Особливості конкурентної боротьби на світовому ринку	12	2	2			8	11	1				10
Разом за розділом 4	**36**	**8**	**8**			**20**	**34**	**4**				**30**
Розділ 5. Міжнародна виробнича інфраструктура, її підсистеми												
Тема 5.1. Сутність міжнародної виробничої інфраструктури	5	-	-			5	12	-				12
Тема 5.2. Підсистеми міжнародної виробничої інфраструктури	5	-	-			5	12	-				12
Разом за розділом 5	**10**	**-**	**-**			**10**	**24**	**-**				**24**
Розділ 6. Інтернаціоналізація господарського життя в умовах глобальної трансформації												
Тема 6.1. Сутність та форми інтернаціоналізації господарського життя	9	2	2			5	12	2				10

Тема 6.2. Поглиблення інтернаціоналізації господарської діяльності в умовах глобальної трансформації	9	2	2			5	12	2				10
Разом за розділом 6	**18**	**4**	**4**			**10**	**24**	**4**				**20**
Усього за розділами 1-6	***140***	***32***	***32***			***76***	***162***	***18***				***144***
Розділ 7. Міжнародна міграція робочої сили												
Тема 7.1. Сутність ММРС, її причини, види та фактори розвитку	10	2	2			6	9	2				7
Тема 7.2. Форми і головні напрями сучасних міграційних потоків	10	2	2			6	9	2				7
Разом за розділом 7	**20**	**4**	**4**			**12**	**18**	**4**				**14**
Розділ 8. Міжнародні валютно-фінансові відносини												
Тема 8.1. Сутність ВФВ	10	2	2			6	8	1				7
Тема 8.2. Світова валютна система та етапи її розвитку	18	6	6			6	8	1				7
Тема 8.3. Світовий фінансовий ринок	9	2	2			5	8	1				7
Тема 8.4. Основні складові міжнародної платіжної системи. Платіжний баланс країни	9	2	2			5	8	1				7
Разом за розділом 8	**46**	**12**	**12**			**22**	**32**	**4**				**28**
Розділ 9. Суть та функції міжнародних кредитних відносин												
Тема 9.1. Міжнародні кредитні відносини і рух міжнародного капіталу	9	2	2			5	9	2				7
Тема 9.2. Форми та інструменти міжнародного кредитування	9	2	2			5	9	2				7
Разом за розділом 9	**18**	**4**	**4**			**10**	**18**	**4**				**14**
Розділ 10. Міжнародна інвестиційна діяльність												
Тема 10.1 Сутність, мета та функції міжнародних інвестицій	8	2	2			4	8	1				7
Тема 10.2. Міжнародна підприємницька інвестиційна діяльність	8	2	2			4	8	1				7
Разом за розділом 10	**16**	**4**	**4**			**8**	**16**	**2**				**14**
Розділ 11. Міжнародний науково-технологічний обмін												
Тема 11.1. Сутність міжнародного НТО	7	1	1			5	4	1				3
Тема 11.2. Доцільність і форми міжнародної передачі технології	7	1	1			5	4	1				3
Разом за розділом 11	**14**	**2**	**2**			**10**	**8**	**2**				**6**
Розділ 12. Інтеграційні процеси та їх вплив на систему міжнародних економічних відносин												
Тема 12.1. Сутність інтеграційних процесів у світовому господарстві	8	2	2			4	8	1				7
Тема 12.2. Вплив інтеграційних процесів на систему МЕВ	8	2	2			4	8	1				7
Разом за розділом 12	**16**	**4**	**4**			**8**	**16**	**2**				**14**
Курсова робота	**30**					**30**	**30**					**30**
Усього за розділами 7-12	***160***	***30***	***30***			***70***	***138***	***18***				***90***
Усього за курсом	**300**	**62**	**62**			**176**	**300**	**36**				**264**

4. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ, ЛАБОРАТОРНИХ) ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.1.	Сутність, принципи та етапи розвитку МЕВ	2
1.2.	Форми прояву та середовище розвитку МЕВ	2
2.1.	Суть, напрями та фактори розвитку МПП	2
2.2	Міжнародна спеціалізація та міжнародна кооперація як напрями МПП	2
3.1.	Основні теорії міжнародної торгівлі	6
3.2.	Міжнародна торгівля: сутність та показники	2
3.3.	Регулювання міжнародної торгівлі	4
4.1.	Світовий ринок товарів та послуг: сутність та структура	4
4.2.	Види і форми міжнародної торгівлі на сучасному світовому ринку товарів	2
4.3.	Особливості конкурентної боротьби на світовому ринку	2
6.1.	Сутність та форми інтернаціоналізації господарського життя	2
6.2.	Поглиблення інтернаціоналізації господарської діяльності в умовах глобальної трансформації	2
7.1.	Сутність ММРС, її причини, види та фактори розвитку	2
7.2.	Форми і головні напрями сучасних міграційних потоків	2
8.1.	Сутність ВФВ	2
8.2.	Світова валютна система та етапи її розвитку	6
8.3.	Світовий фінансовий ринок	2
8.4.	Основні складові міжнародної платіжної системи. Платіжний баланс країни	2
9.1.	Міжнародні кредитні відносини і рух міжнародного капіталу	2
9.2.	Форми та інструменти міжнародного кредитування	2
10.1	Сутність, мета та функції міжнародних інвестицій	2
10.2	Міжнародна підприємницька інвестиційна діяльність	2
11.1	Сутність міжнародного НТО	1
11.2	Доцільність і форми міжнародної передачі технології	1
12.1	Сутність інтеграційних процесів у світовому господарстві	2
12.2	Вплив інтеграційних процесів на систему МЕВ	2
	Разом	**62**

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ теми	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1.1.	Розкрити сутність, принципи та етапи розвитку МЕВ	4	10
1.2.	Проаналізувати форми прояву та середовище розвитку МЕВ	8	10
2.1.	Виявити суть, напрями та фактори розвитку МПП	4	10
2.2	Проаналізувати міжнародну спеціалізацію та міжнародну кооперацію як форми МПП	8	10
3.1.	Проаналізувати основні теорії міжнародної торгівлі	4	10
3.2.	Розкрити роль міжнародної торгівлі	4	10
3.3.	Виявити форми регулювання міжнародної торгівлі	4	10
4.1.	Розкрити світовий ринок товарів та послуг	4	10
4.2.	Проаналізувати види і форми міжнародної торгівлі	8	10
4.3.	Виявити особливості конкурентної боротьби на світовому ринку	8	10
5.1.	Проаналізувати сутність міжнародної виробничої інфраструктури	5	12
5.2.	Виявити підсистеми міжнародної виробничої інфраструктури	5	12
6.1.	Проаналізувати сутність та форми інтернаціоналізації	5	10

6.2.	Виявити напрями поглиблення інтернаціоналізації	5	10
7.1.	Проаналізувати сутність ММРС, її причини, види та фактори розвитку	6	7
7.2.	Виявити форми і головні напрями сучасних міграційних потоків	6	7
8.1.	Проаналізувати сутність валютно-фінансових відносин	6	7
8.2.	Розкрити сутність та еволюцію світової валютної системи	6	7
8.4.	Розкрити складові світового фінансового ринку	5	7
8.5.	Виявити особливості міжнародної платіжної системи та сутність платіжного балансу	5	7
9.1.	Розкрити сутність міжнародних кредитних відносин і руху міжнародного капіталу	5	7
9.2.	Проаналізувати форми та інструменти міжнародного кредитування	5	7
10.1	Проаналізувати сутність, мету та функції міжнародних інвестицій	4	7
10.2	Розкрити міжнародну підприємницьку інвестиційну діяльність	4	7
11.1	Проаналізувати сутність міжнародного НТО	5	3
11.2	Виявити доцільність і форми міжнародної передачі технології	5	3
12.1	Проаналізувати сутність інтеграційних процесів у світі	4	7
12.2	Проаналізувати вплив інтеграційних процесів на систему МЕВ	4	7
	Підготовка курсової роботи	30	30
	Разом	**176**	**264**

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальним навчально-дослідним завданням у 6-му семестрі є підготовка **курсової роботи.**

Тема курсової роботи вибирається студентами зі списку, що пропонується:

1. Світове господарство: сутність та сучасні тенденції розвитку.
2. Значення світогосподарських зв'язків для національної економіки.
3. Глобалізація світової економіки: зміст і перспективи.
4. Проблеми та перспективи формування глобального ринку.
5. Міжнародне виробниче кооперування: основні напрямки і тенденції розвитку.
6. Міжнародна спеціалізація національної економіки і тенденції її зміни в сучасних умовах.
7. Діалектика внутрішньоекономічних і зовнішньоекономічних інтересів країни.
8. Міжнародний поділ праці: зміст, форми, чинники розвитку.
9. Україна в міжнародному поділі праці: стан, проблеми та перспективи.
10. Вплив глобалізації світової економіки на ринок праці.
11. Україна на світовому ринку праці.
12. Фактори економічної взаємозалежності країн у сучасному світі.
13. Міжнародна економічна інтеграція: зміст, форми, умови розвитку.
14. Стан і перспективи розвитку європейської економічної інтеграції.
15. Інтеграційне співробітництво країн СНД.
16. Участь України в інтеграційних процесах сучасного світу.
17. Механізм, напрямки та проблеми співробітництва України з ЄС.
18. Європейська економічна інтеграція та її вплив на економічні інтереси України.
19. Участь України в діяльності міжнародних економічних організацій.
20. Інтереси та потенціал України у розвитку економічних зв'язків з Росією.
21. Зростання значення міжнародної торгівлі в національній економіці.
22. Масштаби, структура і тенденції розвитку світової торгівлі.
23. Товарна структура світової торгівлі: сучасні тенденції і перспективи.
24. Географічна структура світової торгівлі: стан і перспективи.
25. Конкурентоспроможність країн в умовах глобалізації світових ринків.
26. Світовий ринок послуг: становлення та особливості розвитку.
27. Світовий фінансовий ринок: структура, динаміка, перспективи.

28. Сучасні світові товарні ринки і Україна.
29. Україна на світовому ринку товарів і послуг.
30. Конкурентоспроможність вітчизняного виробника на світовому ринку.
31. Структура і динаміка торговельного балансу України.
32. Сучасні інструменти державного регулювання міжнародної торгівлі.
33. Лібералізація та протекціонізм в зовнішньоторговельній політиці України.
34. Демпінг і антидемпінгові процедури в міжнародній торгівлі.
35. Проблеми недобросовісної конкуренції: зарубіжний та вітчизняний досвід.
36. Міжнародна конкуренція і конкурентоспроможність: переваги, форми, напрямки розвитку.
37. Ефективність моделі відкритої економіки (на прикладі конкретної країни).
38. Форми і методи міжнародної конкуренції на світовому ринку.
39. Конкурентоспроможність міжнародних фірм і фактори, що її визначають.
40. Міжнародна торгова політика в рамках ГАТТ / СОТ.
41. Міжнародна мобільність факторів виробництва: причини, наслідки.
42. Міжнародний рух капіталу: його цілі, форми та сучасні тенденції.
43. Проблеми виникнення кризи зовнішньої заборгованості в світі і шляхи її подолання.
44. Роль держави в залученні і регулюванні закордонних інвестицій.
45. Зростання прямих закордонних інвестицій і значення транснаціональних корпорацій.
46. Наслідки діяльності ТНК в світовому господарстві і проблеми її регулювання.
47. Світовий ринок технологій: структура, особливості, сучасні тенденції.
48. Міжнародний науково-технологічний обмін в сучасній світовій економіці.
49. Проблеми і перспективи участі іноземного капіталу в економіці України.
50. Потенційні і реальні умови залучення іноземних інвестицій в економіку України.
51. Міжнародна міграція робочої сили, її види, динаміка.
52. «Витік умів» в сучасному світі: причини, напрямки, оцінка наслідків.
53. Науково-технічна революція (НТР) і її вплив на розвиток світової економіки.
54. Світовий валютний ринок: сучасні тенденції і перспективи.
55. Роль міжнародних фінансових організацій у функціонуванні світової валютної системи.
56. Єдина валюта країн ЄС - євро: проблеми і перспективи.
57. Вплив МВФ на світову економіку.
58. Роль Світового банку в економічному розвитку країн світу.
59. ОЕСР: цілі діяльності, функції, вплив на світову економіку.
60. Регіональна інтеграція у валютно-фінансовій сфері: світовий досвід та можливості його використання в інтеграційних об'єднаннях за участю України.
61. Вільні економічні зони та їх роль в залученні іноземного капіталу.
62. Місце і роль США у світовій економіці.
63. Місце і роль Європейського Союзу у світовій економіці.
64. Місце і роль Японії у світовій економіці.
65. Місце і роль Китаю у світовій економіці.
66. Держави АСЕАН в системі світового господарства.
67. Держави Магрібу в системі світового господарства.
68. Північноамериканська угода про вільну торгівлю (НАФТА).
69. Глобальні проблеми сучасності: причини, наслідки, шляхи вирішення.
70. Економічна безпека і проблеми її забезпечення в сучасній світовій економіці.
71. Національна економічна безпека України: шляхи її забезпечення.
72. Економічне зростання та проблеми споживання природних ресурсів у світі.
73. Світова і національна енергетична безпека.
74. Структура та тенденції розвитку паливно-енергетичного комплексу в світовій економіці.
75. Виробництво і споживання продовольства в світовій економіці.
76. Розвиток технопарків та технополісів в світі.
77. Міжнародний венчурний бізнес.
78. Міжнародна консалтингова діяльність.

79. Офшори у світовій економіці: причини виникнення та сучасний стан.
80. Міжнародний туризм.

Критерії оцінювання підготовки та захисту курсової роботи

Критерії оцінки	Бали за шкалою
1) Студент показав глибокі теоретичні знання дисципліни; 2) оволодів первинними навиками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, творчо осмислювати, формулювати висновки; 3) дає свої пропозиції і рекомендації з предмету дослідження; 4) виконав роботу грамотно літературною українською мовою; 5) оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін; 6) на захисті продемонстрував глибокі знання теми дослідження, тверде і впевнено відповів на запитання членів комісії.	26-30
1) Студент показав досить високі теоретичні знання дисципліни; 2) оволодів первинними навиками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, осмислювати їх, формулювати висновки, але не завжди критично ставиться до використаних джерел та літератури; 3) дає свої пропозиції і рекомендації з предмету дослідження, однак відчуває труднощі щодо їх обґрунтування; 4) виконав роботу грамотно літературною українською мовою, але допустив нечисленні граматичні та стилістичні помилки; 5) оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін; 6) на захисті продемонстрував добрі знання з теми дослідження, відповів на запитання членів комісії.	16-25
1) Студент показав достатні теоретичні знання з дисципліни; 2) в основному оволодів первинними навиками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, осмислювати їх, формулювати висновки, однак допускає в роботі порушення принципів логічного і послідовного викладу матеріалу, мають місце окремі фактичні помилки і неточності; 3) не може сформулювати пропозиції і рекомендації з теми дослідження або обґрунтувати їх; 4) допускає помилки в оформленні роботи та її науково-довідкового апарату; 5) допускає численні граматичні та стилістичні помилки: 6) на захисті продемонстрував задовільні знання з теми дослідження, але не зумів впевнено й чітко відповісти на додаткові запитання членів комісії.	5-15
При захисті студент проявив повне незнання досліджуваної проблеми, не зумів задовільно відповісти на поставлені питання, що свідчить про несамостійне виконання курсової роботи.	0-4

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Використовуються такі методи навчання, як словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вирішення задач, відповіді на тести, практична робота) тощо.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Засвоєння теми (**поточний контроль**) контролюється на семінарських заняттях відповідно до конкретних цілей, засвоєння розділів (**проміжний контроль**) – на

семінарських підсумкових заняттях або виконанням індивідуальної семестрової роботи (курсової роботи).

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:

– практичні завдання;
– тестові завдання;
– виконання семестрової роботи (письмова форма екзамену);
– виконання курсової роботи.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин

Вміст екзаменаційного білета й оцінювання відповідей на екзамені:

– теоретичне питання – 15 балів
– творче питання – 25 балів

У разі використання заборонених джерел на екзамені студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з забороною відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти **екзамен дистанційно на платформі Google classroom** в дистанційному курсі «Міжнародні економічні відносини», режим доступу: https://classroom.google.com/u/1/c/NTM1OTAyMTAxOTla (Код курсу: y7akc32).

9. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

5-й семестр

Поточний контроль та самостійна робота												Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1		Розділ 2		Розділ 3			Розділ 4			Розділ 6		60	40 (15 балів за теор. питання та 25 балів за творче питання)	100
Т1.1	Т1.2	Т2.1	Т2.2	Т3.1	Т3.2	Т3.3	Т4.1	Т4.2	Т4.3	Т6.1	Т6.2			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			
5 балів за виконання тестових завдань за кожною темою														

6-й семестр

Поточний контроль та самостійна робота													Поточний контроль: індивідуальне завдання (курсова робота)	Разом	Екзамен	Сума
Розділ 7			Розділ 8			60		Розділ 10		Розділ 11		Розділ 12	30	60	40 (15 балів за теор. питання та 25 балів за творче питання)	100
Т 7.1	Т 7.2		Т 8.2	Т 8.3	Т 8.4	Т 9.1	Т 9.2	Т 10.1	Т 10.2	Т 11.1	Т 11.2	Т 12.1	Т 12.2			
4	2		2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2			
4 бали за виконання тестових завдань за темами 7.1 та 2 бала за виконання тестових завдань за темами 7.2-12.2																

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Критерії оцінки	Бали за шкалою	
	національною	ECTS
1) Студент показав глибокі теоретичні знання дисципліни; 2) оволодів первинними навиками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, творчо осмислювати, формулювати висновки;	відмінно	90-100

3) дає свої пропозиції і рекомендації з предмету дослідження; 4) виконав роботу грамотно літературною українською мовою; 5) оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін; 6) на захисті продемонстрував глибокі знання теми дослідження, тверде і впевнено відповів на запитання членів комісії.		
1) Студент показав досить високі теоретичні знання дисципліни; 2) оволодів первинними навиками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, осмислювати їх, формулювати висновки, але не завжди критично ставиться до використаних джерел та літератури; 3) дає свої пропозиції і рекомендації з предмету дослідження, однак відчуває труднощі щодо їх обґрунтування; 4) виконав роботу грамотно літературною українською мовою, але допустив нечисленні граматичні та стилістичні помилки; 5) оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін; 6) на захисті продемонстрував добрі знання з теми дослідження, відповів на запитання членів комісії.	добре	80-89 70-79
1) Студент показав достатні теоретичні знання з дисципліни; 2) в основному оволодів первинними навиками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, осмислювати їх, формулювати висновки, однак допускає в роботі порушення принципів логічного і послідовного викладу матеріалу, мають місце окремі фактичні помилки і неточності; 3) не може сформулювати пропозиції і рекомендації з теми дослідження або обґрунтувати їх; 4) допускає помилки в оформленні роботи та її науково-довідкового апарату; 5) допускає численні граматичні та стилістичні помилки: 6) на захисті продемонстрував задовільні знання з теми дослідження, але не зумів впевнено й чітко відповісти на додаткові запитання членів комісії.	задовільно	60-69 50-59
При захисті студент проявив повне незнання досліджуваної проблеми, не зумів задовільно відповісти на поставлені питання, що свідчить про несамостійне виконання курсової роботи.	незадовільно	1-49

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70 – 89	добре	
50 – 69	задовільно	
1 – 49	незадовільно	не зараховано

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Міжнародні економічні відносини: підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – 602 с.

2. Світова економіка : підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – 349 с.

3. Довгаль О.А. Міжнародні економічні відносини : Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів спеціальності «міжнародні економічні відносини» освітньої програми «міжнародний бізнес» / О. А. Довгаль, К. О. Макарчук – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2018. – 60 с. : http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/14273

4. Міжнародні економічні відносини : методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисципліни для студентів 3-го курсу спеціальностей «Міжнародні економічні відносини» та «Міжнародний бізнес» / уклад.: О. А. Довгаль, Л. І. Григорова-Беренда, НА. Казакова, К. О. Макарчук. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. – 40 с.: http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/14926/2/%d0%9c%d0%b5%d1%82%d0%be%d0%b4%d0%b8%d1%87%d0%ba%d0%b0_%d0%ba%d1%83%d1%80%d1%81_%d1%80%d0%b0%d0%b1_%d0%9c%d0%ad%d0%9e%20%d0%b4%d0%bb%d1%8f%20%d0%9c%d0%ad%d0%9e%20%d0%b8%20%d0%9c%d0%91%203.09.19.pdf

5. Міжнародні економічні відносини : методичні рекомендації до самостійної роботи студентів 3-го курсу спеціальності «Міжнародні економічні відносини» освітньої програми «Міжнародні економічні відносини» / уклад. О. А. Довгаль, Г. В. Сердюк. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. –64 с. : http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/14927/2/%d0%94%d0%be%d0%b2%d0%b3%d0%b0%d0%bb%d1%8c%20%d0%9c%d0%b5%d1%82%d0%be%d0%b4.%d1%80%d0%b5%d0%ba%d0%be%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d0%b4.%d0%9c%d0%95%d0%92%20%d0%b4%d0%bb%d1%8f%20%d0%9c%d0%95%d0%92%203.09.19.pdf

6. Голиков А.П., Черномаз П.А. Международные экономические термины: словарь – справочник.- Харьков : ХНУ им.В.Н.Каразина, 2007. – 332 с.

7. Горбач Л.М., Плотніков О.В. Міжнародні економічні відносини: Підручник. – К.: Кондор, 2005. – 358 с.

8. Козик В.В. Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини: Навч. Посібник. - К.: Знания, 2006

9. Школа І.М., Козменко В.М., Бабінська О.В. Міжнародні економічні відносини. – К.: КНТЕУ, 2003. – 589 с.

10. Комишин С.В. Международные экономические отношения на рубеже тысячелетий: Учебное пособие. – Херсон: Олди-плюс, 2002. – 560 с.

11. Філіпенко А.С. Міжнародні економічні відносини: Історія. Підручник. – К.: Либідь, 2006. – 384 с.

12. Международные экономические отношения: Учебник для вузов / В.Е.Рыбалкин, Ю.А.Щербанин и др.; Под ред. проф. В.Е.Рыбалкина. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004.

Додаткова література

1. Макуха С.М. Україна в міжнародних економічних відносинах в умовах глобаізації. Х.: Легос, 2003

2. Міжнародна економіка: Навч.-метод. Посібник для самост. вивч. дисц. / За ред. проф. А.М. Поручника. – К.: КНЕУ, 2005. – 160 с.

3. Міжнародна економіка: Підручник / А.П. Румянцев, Г.Н. Климко, В.В. Рокоча та ін., За ред. А.П. Румянцева. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2004. – 449 с.

4. Козак Ю.Г., Ковалевський В.В., Ржепішевський К.І. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: Навчальний посібник. – Київ: “Центр навчальної літератури”, 2004. – 676 с.

5. Азарян Е.М.Международный маркетинг. Х., Студцентр, 2003

6. Воронин В.П. и др. Мировая экономика: Краткий курс Лекций. М.: Юрайт , 2003

7. Гладков И.С. Мировая экономика и международные экономические отношения. М.: Издат. Дом "Дашков и К", 2003.

8. Міжнародна економіка та міжнародні відносини. Практикум/ Козик В.В. та інш. К.: Вікар, 2003

9. Економіка зарубіжних країн / За ред. Козака Ю. К.: ЦУЛ, 2003

10. Липов В.В. Міжнародна економіка: світова економіка та міжнародні економічні відносини. Модуль 1. Світова система господарювання. Навчально-практичний посібник. – К.: "Видавничий дім "Професіонал;, 2008. – 368 с.

11. ПОСИЛАННЯ НА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

- http://civicua.org– електронний портал суспільних організацій України
- http://europa.eu.int/– електронний портал Євросоюзу
- http://news.ft.com/– офіційний сайт газети *Financial Times*
- http://whitehouse.org/– офіційний сайт Білого дому (Вашингтон)
- http://www.bank.gov.ua/– офіційний сайт Національного банку України
- http://www.cordis.lu/– Європейська асоціація трансферу технологій, інновацій та інформації
- http://www.economist.com/– сайт журналу *Economist*
- http://www.ei.com.ua/– інформаційне агентство Експресінформ – основні фінансові індикатори України
- http://www.imf.org/– офіційний сайт Міжнародного валютного фонду
- http://www.industry.com.ua/– рейтинги українських підприємств, у тому числі і науково-виробничих, на сайті Міністерства промислової політики України
- http://www.me.gov.ua/– офіційний сайт Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України
- http://www.osce.org/– офіційний сайт Організації безпеки та співробітництва в Європі
- http://www.unctad.org– офіційний сайт *UNCTAD*
- http://www.worldbank.org/– офіційний сайт Світового банку
- www.ac-rada.gov.ua– офіційний сайт Рахункової палати України
- www.cordis.lu/libraries– європейський бібліопростір

12. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ДЕННОЮ ФОРМОЮ В УМОВАХ ПОДОВЖЕННЯ ДІЇ ОБСТАВИН НЕПОБОРНОЇ СИЛИ (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

– дистанційно на платформі **Google classroom** (https://classroom.google.com/u/1/c/NTM1OTAyMTAxOTla, код курсу: y7akc32) проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;

– аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 30% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з забороною відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти **екзамен дистанційно на платформі Google classroom** в дистанційному курсі «Міжнародні економічні відносини», режим доступу: https://classroom.google.com/u/1/c/NTM1OTAyMTAxOTla, код курсу: y7akc32.